

Ciència | David Bueno

El valor de les paraules

Les persones ens comuniquem de moltes maneres: amb una mirada, un gest, un sospir... Tanmateix, per comunicar conceptes complexos calen les paraules, però per comprendre'ls n'hem de conèixer i compartir el valor. Moltes de les discussions, també en ciència, són degudes a una comprensió incorrecta o no compartida de les paraules, un fet que s'accentua amb les expressions utilitzades tant pel llenguatge científic com pel quotidià, en què poden tenir el mateix valor o un altre. Pensem, per exemple, en la paraula *model*. Per a un artista, el *model* és la realitat, que ell interpreta i representa en la seva obra; per a un científic, en canvi, és una simplificació de la realitat que l'ajuda a comprendre un fenomen.

La vaca esfèrica. Conceptes científics quotidians que, d'entrada, jo no devia entendre prou bé, de Claudi Mans, és una reflexió sobre algunes d'aquestes expressions i sobre què podem fer per superar els sobreentesos, la ignorància i la mandra de conèixer i descobrir

Una obra de Vermeer serveix per il·lustrar la idea de la representació del model

La vaca esfèrica

Claudi Mans
Rubes Editorial
Barcelona, 2008
Preu: 22 euros
Pàgines: 256

Partint de reflexions sobre com superar els sobreentesos, la ignorància i la mandra de conèixer algunes paraules, l'autor ofereix un fascinant viatge pel món de la ciència, especialment de la física i de la química, fins a arribar al mateix cor del mètode científic

1 2 3 4 5

algunes paraules del nostre vocabulari quotidianament científic. Ara bé, sota aquest objectiu que l'autor palesa de manera explícita al pròleg, s'amaga també un fascinant viatge al món de la ciència, especialment de la física i de la química, fins a arribar al mateix cor del mètode científic. Claudi Mans és catedràtic emèrit d'enginyeria química de la Universitat de Barcelona i un reputat divulgador científic.

Estratègia divulgativa

Mans analitza tot aquest reguitzell de paraules compartides entre la ciència i la quotidianitat d'una manera molt personal, a través d'exemples històrics, de dades de la vida quotidiana, de la història de les paraules, d'analogies i de situacions autobiogràfiques, que molt hàbilment situa en una conversa amb un lector imaginari, un lector incisiu que constantment li qüestiona les explicacions i que li permet d'enllaçar els diversos temes. Una estratègia divulgativa amb la qual genera una proximitat i una implicació del lector poc habituals en aquesta mena d'obres, per convertir-la en un text distès i amè que pretén, i certament aconsegueix, ajudar a consolidar el llenguatge i la ciència.*

Narrativa | Joan Josep Isern

Monstruosa quotidianitat

Recursos humans

Enric Pinyol
Premi El Temps de les Cireres
Proa
Barcelona, 2008
Preu: 14 euros
Pàgines: 158

1 2 3 4 5

“Des d'aquest territori on floreixen de veritat els cirerers, volem dir a la resta del país que també podem col·laborar a fer florir l'arbre literari, una cultura sense complexos”. Al conjur d'aquesta lloable declaració d'intencions, des de fa tres anys la vila de Seròs (Segrià) convoca un premi de contes adreçat a escriptors menors de 35 anys que es fa públic el 14 de abril, una data significativa. Es tracta d'un premi interessant perquè, a part dels 4.000 euros de dotació econòmica, garanteix la publicació de l'obra guanyadora per Edicions Proa, cosa que, d'entrada, assegura una distribució competent del llibre.

La primera edició del premi la va guanyar Hèctor Bofill amb *El principi satànic*, un notable recull de contes d'elevat contingut eròtic que venia a demostrar l'interès de Bofill com a autor en el que podríem denominar *les distàncies curtes*. La segona edició -fins ara la darrera- va anar a mans d'un autor novell: Enric Pinyol, un llicenciat en filologia catalana i comunicació audiovisual nascut a Lleida l'any 1972.

El llibre de Pinyol es titula *Recursos humans* i aplega una vintena llarga de contes en els quals sovinteja una mirada crítica sobre unes quantes distorsions de la nostra vida quotidiana. L'autor, però, sap mantenir una calculada distància entre allò que ens ex-

plica i la temptació de caure en possibles consideracions de caràcter ètic o estètic. En aquesta comesa l'elecció de l'absurd com a recurs expressiu l'ajuda força i dóna al llibre una lleugeresa que el lector sens dubte agrairà. És el cas de peces com ara *Dominical*, *L'abraçada* i *Tatuatge*. En aquest *Recursos humans* trobem gent amb poders especials com el pare de *Fiblada*, l'esplèndid conte que obre el recull, i els protagonistes de *Pensa en mi*, *El malefici del dubte* i el relat sense títol que parla d'un escriptor de vides alienes. També sovintegen els que podríem denominar *monstres quotidians* com els que trobem a *Fer feines*, *A llarg termini* i *La missió*.

En els textos de Pinyol es detecta el pòsit de lectures ben aprofitades -històries obsessives com ara *El joc* i *Flors monzonegen força*- al costat d'intents resoltos amb més voluntat que encert -*Reset*, *Autoestopista* i l'excessivament superficial *Creu i cara*-. Enmig d'aquest repertori d'històries plenes de gent que té malsons i que als matins s'interroga davant del mirall hi ha una via per la qual les històries de Pinyol apunten una veu que val la pena d'anar seguint. Penso, per exemple, en *Fiblada* i *Diorama*, primer i darrer contes del volum, en *Dominical* o en l'experiment de *Somni* amb els dos relats posteriors sense títol que el complementen.*